

European
Commission

Koulutus 2020 ET 2020 -työryhmien työn pääkohdat 2016–2017

Alkusanat

Päädymme parhaisiin tuloksiin, kun opimme toisiltamme, ja saavutamme enemmän, kun teemme yhteistyötä. Työryhmät, jotka tarjoavat tukea eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) täytäntöönpanossa, eivät ainoastaan tarjoa foorumia keskusteluille ja parhaiden käytäntöjen vaihdolle koulutusalan asiantuntijoiden välillä kaikkialla Euroopassa vaan myös tuottavat eurooppalaisia koulutuspolitiikkoja suoraan edistäviä ideoita. Tämä tarkoittaa yksinkertaisesti koulutusalan innovoinnin toteuttamista käytännössä. ET 2020 -työryhmät ovat pyrkineet pohdintaa ja vuoropuhelua pidemmälle – jo kouluja digitaalitekniikan käyttöönotossa tukevaa SELFIE-itsearviointivälinettä koskevista ensimmäisistä keskusteluista lähtien aina eurooppalaisen koulutusalueen laajaan ulottuvuuteen saakka ja sen sitoumukseen tarjota korkealaatuista ja osallistavaa koulutusta kaikille – ne kehittävät toimintapolitiikkaa, vaikuttavat muutokseen ja auttavat rakentamaan tasapuolisia koulutusjärjestelmiä kaikkialla Euroopassa.

Vuosina 2016–2017 koulutusalan asiantuntemuksen, temaattisen monimuotoisuuden ja tuloksien laajuus oli merkittävä. Kuusi työryhmää, jotka koostuivat yli 400 asiantuntijasta EU:n 28 jäsenvaltiosta ja muista osallistujamaista, sidosryhmistä ja kansainvälisistä järjestöistä, toivat esiin koulutusjärjestelmien, opettajien ja oppijoiden mahdollisuuksia ja haasteita.

Tämänhetkinen työskentelyjakso (heinäkuu 2018 – kesäkuu 2020) on eurooppalaisen koulutusyhteistyön puitteiden (ET 2020) viimeinen. Eteenpäin pyrittäessä kannattaa usein luoda silmäys ajassa taaksepäin. Työryhmien temaattista luonnetta on kehitetty vastaamaan paremmin tämänhetkisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin, joita ovat esimerkiksi digitalisaatio, politiikan polarisoituminen ja ääriilikkeiden nousu sekä elinikäisen oppimisen kasvava merkitys.

Kehotan teitä ottamaan esimerkkiä vuosien 2016–2017 toimista ja jaetuista hyvistä käytännöistä ja luotan siihen, että ET 2020 -työryhmien työ kiinnostaa teitä myös tulevina vuosina.

Tibor Navracsics

Koulutuksesta, kulttuurista, nuorisasioista ja urheilusta vastaava komission jäsen

Tammikuu 2019

Sisällysluettelo

KOULUJA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ	5
KORKEAKOULUTUKSEN NYKYAIKAISTAMISTA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ	8
AMMATILLISTA KOULUTUSTA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ: OPETTAJAT JA KOULUTTAJAT TYÖHÖN PERUSTUVASSA OPPIMISESSA/OPPISOPIMUSOHJELMISSA	11
AIKUISKOULUTUSTA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ.....	13
DIGITAALISIA TAITOJA JA OSAAMISTA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ	16
KANSALAISUUDEN SEKÄ VAPAUDEN, SUVAITSEVAISUUDEN JA SYRJIMÄTTÖMYYDEN YHTEISTEN ARVOJEN EDISTÄMISTÄ KOULUTUKSEN AVULLA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ.....	19

Tässä asiakirjassa esitetyt pääkohdat on laatinut komissio yhteistyössä työryhmien jäsenten kanssa. Nämä näkemykset eivät välttämättä ilmennä komission tai jäsenvaltioiden kantaa, vaan tarkoituksena on esittää yhteenveto työryhmien epävirallisen työn tärkeimmistä päätelmistä. Tässä asiakirjassa annetaan lisätietoa työn tuloksista. Se on suunnattu poliittisille päättäjille ja kaikille, jotka ovat kiinnostuneita eurooppalaisesta koulutusyhteistyöstä.

Lisätietoa työryhmien toimista on saatavilla seuraavassa verkko-osoitteessa:

http://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-working-groups_fi

ET 2020 -työryhmiin osallistuu yli 400 asiantuntijaa jäsenvaltioiden hallintoelimistä ja muista sidosryhmistä, ja ne ovat yksi eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategiaan kuuluvien **välineiden** pääasiallisista toimintamuodoista. Työryhmät tarjoavat **vastavuoroisen oppimisen ja hyvien käytäntöjen tunnistamisen avulla neuvoja ja asiantuntemusta Euroopan komissiolle** lainsäädäntöehdotusten ja poliittisten aloitteiden valmisteluun ja tukevat jäsenvaltioita niiden koulutusjärjestelmien keskeisiin haasteisiin ja unionin tasolla sovittuihin yhteisiin painopisteisiin vastaamisessa. Vuosina 2016–2017 toimi **kuusi ET 2020 -työryhmää**.

Kouluja käsittelevä työryhmä tarkasteli kouluja oppivina organisaatioina ja osana integroitua oppimisjärjestelmää. Työryhmä laati uuden paketin ohjaavia periaatteita ja ajantasaisia toimintamalleja, joissa tarkastellaan mahdollisuuksia kestäväälle systeemille muutokselle erityisesti seuraavilla aloilla: laadunvarmistus; jatkuvuus ja siirtymät oppijoiden kehityksessä; opettajat ja koulujen johtajat; sekä kouluopetuksen verkostot.

Korkeakoulutuksen nykyaikaistamista käsittelevä työryhmä seurasi vuoden 2011 [nykyaikaistamissuunnitelmassa](#)¹ ja vuoden 2017 [uudessa korkeakoulutussuunnitelmassa](#) määritettyjä painopisteitä². Suuri osa työstä keskittyi opetuksen ja oppimisen tasapuolisuuteen, laatuun ja tarkoituksenmukaisuuteen, alueelliseen kehitykseen ja innovointiin sekä rahoitukseen, hallintaan ja laatuun perustuvaan ajattelutapaan (laatukulttuuriin). Sen kaksi aikaansaannosta ovat verkkokooste korkeakoulupolitiikoista ja sen vertaisoppimistoimintojen toimintapoliittiset päätelmät.

Ammatillista koulutusta käsittelevä työryhmä on laatinut kaksitoista toimintalinjaa, joissa käsitellään neljää teemaa: i) opettajien ja kouluttajien roolin ja vastualueiden määrittäminen ammatillisen koulutuksen järjestelmissä; ii) opettajien ja kouluttajien ammatillisen kehittymisen vahvistaminen; iii) keskeisiin haasteisiin tarttumista koskevien valmiuksien antaminen opettajille ja kouluttajille; ja iv) yhteistyön edistäminen opettajien ja kouluttajien työn tukemiseksi.

Työryhmä suunnitteli myös animaatiovideon ja laati infografiikan esitelläkseen työtään.

Aikuiskoulutusta käsittelevä työryhmä on laatinut vertaisoppimistoimintojen pohjalta keskeiset viestit ja toimintapoliittiset suositukset, joiden tavoitteena on parantaa aikuisten perus- ja keskitason taitoja. Työryhmä laati myös aikuisoppimista työpaikalla koskevista kansallisista toimintalinjoista selvityksen, johon on kerätty vertailukelpoiset maakohtaiset tiedot ja jossa yksilöidään kiinnostavat maakohtaiset toimintapolitiikat.

Digitaalisia taitoja ja osaamista käsittelevä työryhmä keskittyi työssään suurelta osin digipedagogiikkaan, digitalisointia koskevaan kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan koulutuksessa ja opettajien valmennuksessa digitaalista koulutusta varten sekä opettajien digitaalisiin taitoihin. Sen toimintaa hyödynnettiin myös SELFIE-itsearviointivälineessä, digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmassa ja konferenssissa "Educate to Create: From Digital Consumers to Digital Creators",

¹ EU:n korkeakoulujärjestelmien nykyaikaistamissuunnitelma - KOM(2011) 567.

² Tiedonanto EU:n uudesta korkeakoulutussuunnitelmasta – COM(2017) 247.

jonka järjesti Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltiona toimiva Bulgaria.

Kansalaisuuden sekä vapauden, suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden yhteisten arvojen edistämistä koulutuksen avulla käsittelevä työryhmä

keskittyi vuoden 2015 Pariisin julistuksen neljään aihealueeseen (kriittinen ajattelu ja medialukutaito, sosiaaliset ja kansalaistaidot, heikommassa asemassa olevien oppilaiden koulutus ja kulttuurienvälinen vuoropuhelu). Se on osallistunut verkkokoosteen laatimiseen koulutuksen alan hyvistä käytännöistä ja toimintapoliittisen kehityksen osa-aloihin, ja sen asiantuntemusta hyödynnettiin suoraan neuvoston vuoden 2018 suosituksessa yhteisten arvojen, osallistavan koulutuksen ja opetuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistämisestä.

KOULUJA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ

Työryhmän tavoitteena on avustaa maita kouluopetuksen parantamisessa edistämällä toimintapolitiikan kehittämistä vertaisoppimisen ja hyvien käytäntöjen jakamisen avulla.

Työryhmän keskeisiin teemoihin sisältyvät:

- **Kouluopetuksen hallinnointi** ja se, miten järjestelmillä voidaan vastata laatua ja tasapuolisuutta koskeviin vakaviin haasteisiin, jotta kaikkien nuorten oppimistuloksia pystyttäisiin parantamaan
- Sen ajatuksen edistäminen, että **koulut ovat kouluopetuksen oppivina organisaatioina osana integroitua oppimisjärjestelmää**; tämä perustuu ajattelutapaan, jonka mukaan poliittiset päättäjät ja muut sidosryhmät voivat toimia paremmin yhdessä yhteisten tavoitteiden ja myönteisten muutosten saavuttamiseksi näytön, pohdinnan ja jaettujen käytäntöjen perusteella sekä varmistamalla toimintapolitiikan uudistusten jatkuvuuden.

Työryhmän tärkeimmät tulokset ovat:

- Uusi paketti ohjaavia periaatteita ja ajantasaisia toimintamalleja, joissa tarkastellaan mahdollisuuksia kestäväälle systeemille muutokselle erityisesti seuraavilla aloilla: **laadunvarmistus; jatkuvuus ja siirtymät oppijoiden kehittämisessä; opettajat ja koulujen johtajat** sekä kouluopetuksen **verkostot**.

Tarkemmin

Korkeamman laadun edistäminen kestävänn innovoinnin ja osallisuuden avulla

EU:n opetusministerit korostivat vuonna 2017 koulutuksen, oppimisen ja koulujärjestelmien hallinnoinnin ajantasaisten lähestymistapojen tarvetta, jotta kouluja tuettaisiin vastaamaan opiskelijoiden, yhteiskunnan ja työmarkkinoiden muuttuviin koulutustarpeisiin. Kouluja käsittelevälle ET 2020 -työryhmälle (2016–2018) annettiin tehtäväksi kehittää ideoita ja jakaa kokemuksia EU-maiden politiikasta ja käytännöistä, jotka auttavat niitä puuttumaan kouluopetuksen haasteisiin edistämällä kestävänn innovoinnin ja osallisuuden avulla korkeampaa laatua.

Työryhmän tavoitteena on tukea jäsenvaltioita kouluopetuksen kapasiteetin lisäämisessä systeemistä ja kestäväää muutosta varten. Se kehittää tulevaisuudenkuvan koulujärjestelmistä, jotka voivat auttaa määrittelemään yhteiset arvot eurooppalaisella koulutusalueella. Tämän työn taustalla oleva vertaisoppimisprosessi tekee siitä kaikille maille tarkoituksenmukaisen, ja sitä voidaan mukauttaa kaikkiin opetusjärjestelmiin samalla kun otetaan huomioon niiden monimuotoisuus ja monimutkaisuus.

Työssä keskityttiin neljään keskeiseen hallinnointialaan (kuten seuraavalla sivulla esitettävissä aihekohtaisissa raporteissa kuvataan), ja siinä esitetään toiminnan kehittämisen ohjaavat periaatteet viimeaikaisen tutkimuksen ja kouluopetuksen muuttuvan ympäristön puitteet huomioon ottaen. Näitä havainnollistetaan edelleen esimerkeillä eri maista, jotta voidaan kriittisesti pohtia, miten eri lähestymistavat on toteutettu käytännössä ja mitkä ovat tulokset.

Tärkeimmät ajatukset esitetään tiivistetysti loppuraportissa **European ideas for better learning: the governance of school education systems**, jossa kuvataan laajaa lähestymistapaa hallinnointiin, johon koulujärjestelmien olisi pyrittävä. Siinä selvitetään tarkemmin käsitettä *kouluista kouluopetuksen oppivina organisaatioina osana integroitua oppimisjärjestelmää*. Tätä näkemystä hallinnoinnista ja sen haasteista ja mahdollisuuksista käsitellään seuraavissa kohdissa, joita poliittisia päättäjiä pyydetään tarkastelemaan.

Keskeiset toimintapoliittiset viestit

- Koulutuksen **laatua** koskeva **selkeä näkemys**, johon sisältyvät kouluja, opettajia ja oppijoiden kehitystä koskevat **yhteiset arvot**
- Oppijakeskeinen lähestymistapa päätöksentekoon, jotta luodaan **mielekkäitä oppimiskokemuksia** ja **-ympäristöjä**, joilla edistetään kokonaisvaltaisesti lapsen kehitystä
- **Yhteiset** päätöksentekoprosessit, jotka käsittävät eri sidosryhmien luottamuksen ja tuetun vuoropuhelun järjestelmän kaikilla tasoilla, sekä **sitoutumisen, vastuullisuuden ja tilivelvollisuuden** edistäminen
- Koulujen kehittäminen **oppivina organisaatioina**, jotka tukevat tehokasta päätöksentekoa ja joista tulee tutkivien prosessien ja **jatkuvan kehityksen** toimintaympäristö paikallisella tasolla
- Erittäin **päteviä ja luotettavia ammattiyhteisöjä** tukevat toimintalinjat, joissa opettajat ja koulujen johtajat tunnustetaan keskeisiksi muutoksentekeijöiksi ja joilla edistetään johtajuuden jakamista, yhteistyötä ja innovointia sekä sellaiseen valmiuksien kehittämiseen panostamista, jolla motivoidaan niiden jatkuvaa kehittymistä ja varmistetaan **korkealaatuinen opetus ja oppiminen**
- **Erityyppisten tietojen** luominen ja käyttäminen järjestelmän eri osissa. Niiden avulla voidaan määrittää paremmin vahvuudet ja parannusta vaativat osa-alueet
- **Hyvin ajoitettujen** toimintalinjojen laatiminen, mikä tarkoittaa, että niillä reagoidaan suoraan muuttuviin tarpeisiin koko järjestelmässä, että niihin sisältyvät kohdennetut ja kestoaltaan asianmukaiset täytäntöönpanoprosessit ja että ne ovat yhdenmukaisia muiden voimassa olevien toimintalinjojen kanssa jatkuvaa ja uutta muutosta varten.

Loppuraportissa on myös neljä temaattista raporttia seuraavista aiheista:

1. Koulujen kehittämisen laadunvarmistus: keinot parantaa koulujen ulkoisten ja sisäisten mekanismien (eli välineiden ja prosessien) vuorovaikutusta

2. Jatkuvuus ja siirtymät oppijoiden kehittämisessä: keinot varmistaa oppimispolkujen riittävä joustavuus sekä edellytykset asianmukaisen ohjauksen ja tuen tarjonnalle

3. Opettajat ja koulujen johtajat oppivina organisaatioina toimivissa kouluissa: toimet, jotka edistävät ja tukevat opettajien yhteistyötä, itsenäisyyttä ja jaettua johtajuutta ammatillisissa oppimisyhteisöissä

4. Oppimisen ja kehityksen verkostot koulujärjestelmissä: perusteellisempi kuva innovointi- ja täytöntöönpanoverkoston tavoitteista ja luonteesta sekä usean tason sidosryhmien osallistumisesta.

Jos haluat lisätietoja

Koko toimenpidepaketti, mukaan lukien lyhyt video, on saatavilla osoitteessa

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/resources/governance-of-school-edu.htm>

KORKEAKOULUTUKSEN NYKYAIKAISTAMISTA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ

Työryhmän tavoitteena on seurata ja tarkastella vuoden 2011 [korkeakoulujärjestelmien nykyaikaistamissuunnitelmassa](#)³ ja [vuoden 2017 uudessa korkeakoulutussuunnitelmassa](#) määritettyjä painopisteitä.⁴ Työryhmän käsittelemät aiheet ovat sen alkuperäisen tehtävänannon mukaisia. Tiedonannossa EU:n uudesta korkeakoulutussuunnitelmasta ja [neuvoston suosituksessa tutkinnon suorittaneiden seurannasta](#)⁵ otetaan huomioon työryhmän ja vuodesta 2012 lähtien toimineiden edeltävien työryhmien toiminnan tulokset.

Työryhmän keskeisiin teemoihin sisältyvät:

- Opetuksen ja oppimisen tasapuolisuus, laatu ja tarkoituksenmukaisuus
- Alueellinen kehittäminen ja innovointi
- Rahoitus, hallinnointi ja laatukulttuuri.

Työryhmän tärkeimmät tulokset ovat:

- Korkeakoulupolitiikkoja koskeva verkkokooste, jossa tuodaan esiin kansallisissa korkeakoulujärjestelmissä saavutettua edistystä
- Vertaisoppimistoimintojen toimintapoliittiset päätelmät.

Tarkemmin

Opetuksen ja oppimisen tasapuolisuus, laatu ja tarkoituksenmukaisuus

Työryhmä keskittyi yhteiskunnan ja työelämän nopeassa muutoksessa korkeakoulutuksen tasapuolisuuteen, laatuun ja tarkoituksenmukaisuuteen, mukaan lukien oppiminen ja opetus sekä opiskelijan tarvitsemat taidot. Se tarkasteli opetuksen ja oppimisen eri näkökohtia koulutuksen saatavuutta ja päätökseen saamista koskevan aikaisemman työn perusteella.

Työryhmä korosti, että korkeakoulujärjestelmien on sopeuduttava uusiin realiteetteihin sekä kannustettava eri maita ja niiden korkea-asteen oppilaitoksia valmistamaan väestöä muuttuviin työmarkkinoihin ja aktiiviseen kansalaisuuteen monipuolisemmissa, liikkuvissa, digitaalisissa ja globaaleissa yhteiskunnissa, joissa on suuri kysyntä sellaisista tutkinnon suorittaneista, joilla on laaja taito- ja osaamisprofiili, eli jotka hallitsevat perusteellisesti tietyn alan ja joilla on monialaisia taitoja.

Keskeiset toimintapoliittiset viestit

– Korkeakoulujärjestelmissä on varmistettava, että korkea-asteen koulutuksen aloittavat, siihen osallistuvat ja sen suorittaneet opiskelijat edustavat koko väestön, myös hiljattain saapuneiden maahanmuuttajien, monimuotoisuutta ja yhteiskuntaryhmien yhdistelmää. Tämä korostaa yhteistyön tarvetta koulutusjärjestelmässä ja ulkopuolisten sidosryhmien kanssa.

³ EU:n korkeakoulujärjestelmien nykyaikaistamissuunnitelma - KOM(2011) 567.

⁴ Tiedonanto EU:n uudesta korkeakoulutussuunnitelmasta – COM(2017) 247.

⁵ Neuvoston suositus tutkinnon suorittaneiden seurannasta – COM (2017) 249.

- Pääsymenettelyissä on helpotettava erilaisista taustoista peräisin olevien opiskelijoiden mahdollisuuksia. Viranomaiset voivat auttaa korkea-asteen oppilaitoksia valtavirtaistamaan tasapuoliset pääsymahdollisuudet (oppimispolut, vaihtoehtoiset pääsyreitit ja paikalliset kumppanuudet) kehittämällä strategioita ja kannustimia, seuraamalla edistystä ja arvioimalla vaikutuksia.
- Akateeminen, sosiaalinen ja taloudellinen tuki sekä opiskelijan edistymisen seuranta ja varhaisen ongelmiin puuttumisen tukeminen ovat avainasemassa parannettaessa korkea-asteen koulutuksen päätökseen saamista.
- Onnistuneissa strategioissa keskitytään opiskelijakeskeiseen oppimiseen sekä opiskelijoiden kokemusten ja oppimistulosten parantamiseen kytkemällä korkeakoulutus ulkopuoliseen maailmaan ja valmentamalla sitoutuneita kansalaisia.
- Oppimisen ja opetuksen parantamisessa keskeisiä keinoja ovat opettajien mahdollisuus kehittää pedagogisia taitojaan koko uransa ajan sekä se, että edistetään tutkimuksen ja opetuksen yhtäläistä arvostusta. Laadukkaan opetuksen huomioiminen ja palkitseminen edellyttävät työmäärään ja ajanjakoon liittyviä uudistuksia, palkitsemisjärjestelmiä ja opetuksen merkityksen virallista tunnustamista.

Alueellinen kehitys ja innovointi

Tarkasteltaessa lisääntyviä odotuksia siitä, että korkea-asteen oppilaitokset edistävät sosioekonomista kehitystä ja osoittavat yleisen arvonsa, panoksensa ja hyötynsä taloudelle ja yhteiskunnalle, työryhmä pohti, miten oppilaitokset voivat täyttää kehitys- ja innovaatiotehtävänsä eri tasoilla ja tavoilla paikallisista tai kansallisista olosuhteista, toimintapoliittisista puitteista ja institutionaalisista valmiuksista sekä johtajuudesta riippuen. Viranomaiset voivat älykäästä erikoistumista ja muita asiaankuuluvia strategioita ja rahoituslähteitä hyödyntäen kannustaa korkea-asteen oppilaitoksia ja sidosryhmiä tunnistamaan yhteisiä painopistealoja sekä pyrkimään niihin yhteensovittamalla tutkimusta, kehittämistä, innovointia ja koulutuksen tarjontaa, jotta laitosten sijaintialueiden tarpeet ja mahdollisuudet otetaan huomioon.

Keskeiset toimintapoliittiset viestit

- Jotta korkea-asteen oppilaitokset ja niiden sijaintialueet olisivat globaalisti kilpailukykyisiä, paikallista ja alueellista innovointia on tuettava korkea-asteen oppilaitosten, viranomaisten, paikallisten yritysten ja kansalaisyhteiskunnan välisen yhteistyön avulla.
- Viranomaiset voivat tehostaa pitkän aikavälin alueellista sitoutumista korkea-asteen oppilaitosten keskuudessa kannustamalla näitä laatimaan ja toteuttamaan alueellisia ja kaupunkistrategioita erilaisia välineitä, kuten tulossopimuksia, käyttämällä.
- Tarkasteltaessa systeemistä lähestymistapaa, kattavan vision ja strategian kehittämisellä korkea-asteen oppilaitosten tehtävästä alueellisessa kehityksessä ja innovoinnissa voidaan varmistaa johdonmukaisuus kansallisen hallinnon osa-alueilla (koulutus, tutkimus, kehittäminen ja innovointi, talouselämä, aluekehitys) koordinoimalla alueellisen kehityksen ja innovoinnin painopisteitä, resursseja ja strategioita.
- Liikkuvuus korkea-asteen oppilaitosten ja työnantajien (julkiset, yksityiset, kansalaisyhteiskunta) välillä on tehokas keino vaihtaa tietoa ja innovointia talouselämän alan ja muiden organisaatioiden kanssa, ja siihen voi osallistua henkilöitä kaikilta tasoilta. Talouselämän alan järjestöt ja kauppakamarit voivat auttaa ilmaisemaan pienten ja keskisuurten yritysten, jotka ovat hallitsevassa asemassa useimmissa alueellisissa talouksissa, tarpeita.
- Kaupungin/alueen käyttö opiskelijoiden paikallisyhteisöön liittyvän toiminnan ja työperäisen oppimisen laboratoriona voi auttaa kehittämään kansalaisuutta ja muita 2000-luvun taitoja, integroimaan opiskelijat paikallisyhteisöön, käsittelemään aitoja

yhteisön ongelmia ja auttamaan oppilaitosta havaitsemaan ja ottamaan huomioon opiskelijoiden paikallisyhteisöön liittyvä toiminta.

Kestävät investoinnit korkea-asteen koulutukseen ja hallintoon sekä laatu- ja kulttuuriin korkeakoulutuksessa

Työryhmä tarkasteli EU:n uuden korkeakoulutus suunnitelman mukaisesti korkea-asteen koulutuksen laatu- ja kulttuurin edistymistä ja pani merkille, että olisi korjattava neljä puutetta: ammattitaidon tarjonnan ja kysynnän välinen kuilu ja kohtaanto-ongelma, korkeakouluihin pääsyä ja koulutuksen suorittamista koskeviin mahdollisuuksiin liittyvä kuilu, alueiden väliset innovaatio- ja kehityserot sekä korkea-asteen oppilaitosten rahoituksen ja hallinnon puutteet. Työryhmä totesi, että korkeakouluviranomaisten ja -laitosten on parannettava laatuun perustuvaa ajattelutapaa virallisia laadunvarmistustoimenpiteitä laajemmin sekä arvioitava kansallisten ja institutionaalisten toimintalinjojen tehokkuutta, mukaan lukien kannustimet, rahoitus, sääntely ja muut toimenpiteet.

Keskeiset toimintapoliittiset viestit

- Vaikka laadun parantaminen ja laatu- ja kulttuuri ovat korkea-asteen oppilaitoksen ja korkeakouluyhteisön vastuulla, viranomaiset voivat tehostaa laatu- ja kulttuuria käyttämällä tulossopimusten ja tulosperusteisen rahoituksen kaltaisia välineitä. Hyvin suunnitellut laadunvarmistustoimet voivat olla merkittävässä roolissa korkea-asteen koulutuksen uudistuksissa tärkeinä kehitystä edistävinä tekijöinä rahoituksen ja hallinnon ohella.
- Viranomaiset voivat kannustaa laitoksia soveltamaan laatu- ja kulttuuriin strategista lähestymistapaa tukemalla kansallista foorumia, jossa käydään jatkuvaa vuoropuhelua viranomaisten, korkea-asteen oppilaitosten ja sidosryhmien välillä.
- Laitosten kokemuksissa korostetaan, että on löydettävä tasapaino tilivelvollisuuden ja hallinnollisen itsenäisyyden välillä pitämällä raportointivelvollisuudet mahdollisimman vähäisinä ja että on käytettävä raportointimekanismeja, joissa otetaan huomioon laitosten muuttuvat tarpeet, ja vältettävä ainoastaan sellaisiin indikaattoreihin perustuvaa seurantaan, jotka ovat luonteeltaan takautuvia ja joilla mitataan aiempaa suorituskykyä laitoksen potentiaalin sijaan.

Jos haluat lisätietoja

[Uusi eurooppalainen korkeakoulutusalue](#)

[Neuvoston suositus tutkinnon suorittaneiden seurannasta](#)

AMMATILLISTA KOULUTUSTA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ: OPETTAJAT JA KOULUTTAJAT TYÖHÖN PERUSTUVASSA OPPIMISESSÄ/OPPISOPIMUSOHJELMISSA

Työryhmän tavoitteena on antaa toimintaohjeita, joilla autetaan poliittisia päättäjiä ja sidosryhmiä suunnittelemaan toimintalinjoja ja käytäntöjä, joiden avulla opettajat ja kouluttajat voivat saavuttaa täyden potentiaalinsa ja myötävaikuttaa oppisopimuskoulutuksen ja työperusteisen oppimisen parantamiseen.

Työryhmän keskeisiin teemoihin sisältyvät:

- Opettajien ja kouluttajien roolin ja vastualueiden määrittäminen ammatillisen koulutuksen järjestelmissä
- Opettajien ja kouluttajien ammatillisen kehittymisen vahvistaminen
- Opettajien ja kouluttajien valmiudet tarttua keskeisiin haasteisiin
- Yhteistyön edistäminen opettajien ja kouluttajien työn tukemiseksi.

Työryhmän tärkeimmät tulokset ovat:

- Verkkoasiakirja, jossa esitetään neljäksi ryhmäksi kootut kaksitoista toimintalinjaa, joissa keskitytään siihen, miten opettajia ja kouluttajia tuetaan työhön perustuvassa oppimisessä (painettu ja sähköinen versio)
- Animaatiovideo, jossa esitellään työryhmän ammatillisesta koulutuksesta tekemää työtä
- Kaikille kielille käännetty infografiikka (painettu ja sähköinen versio).

Tarkemmin

Työssä oppiminen ja jatkuva ammatillinen kehittäminen

EU:n opetusministerit sopivat työssä oppimisen ja jatkuvan ammatillisen kehittämisen merkityksen puitteista ammatillista koulutusta koskevassa vuoden 2015 Riian julkilausumassa. Siihen sisältyvät myös keskipitkän aikavälin suoritteet (ajanjaksolle 2015–2020), joista kaksi on erityisen tärkeitä tämän työryhmän painopisteille:

”Jotta voidaan kehittää korkealaatuisia ja työmarkkinoiden kannalta tarkoituksenmukaisia ammatillisia taitoja ja pätevyyyksiä oppimistuloksia koskevan lähestymistavan perusteella:

1. Työssä oppimista edistetään sen kaikissa muodoissa ja oppisopimuskoulutukseen kiinnitetään erityishuomiota ottamalla toimintaan mukaan työmarkkinaosapuolet, yritykset, kauppakamarit ja ammatillisen koulutuksen tarjoajat ja kannustamalla innovointia ja yrittäjyyttä.
Uudistusten onnistunutta toteuttamista tuetaan ja ammatillisen koulutuksen yleistä laatua ja tehokkuutta lisätään.
2. Käyttöön otetaan järjestelmällinen lähestymistapa ja mahdollisuudet ammatillisen koulutuksen opettajien, kouluttajien ja ohjaajien perus- ja täydennysvaiheen ammatilliseen kehittämiseen sekä koulu- että työympäristöissä.”

Yleisenä tavoitteena on varmistaa, että nämä opettajat ja kouluttajat voivat auttaa oppilaita saamaan työllistymiseen tarvittavia taitoja ja omaksumaan siihen tarvittavia

asenteita Euroopan uuteen osaamisohjelmaan sisältyvien nykyaikaistamistoimien mukaisesti.

Työryhmän kertomus vuosille 2016–2018 perustuu aiemman ammatillista koulutusta käsittelevän ET 2020 -työryhmän (2014–2016) työhön, jossa määritettiin 20 ohjaavaa periaatetta tehokkaaseen oppisopimuskoulutukseen ja työssäoppimiseen. Työryhmä on ottanut nämä ohjaavat periaatteet huomioon ja tarkastellut niitä opettajien ja kouluttajien näkökulmasta.

Keskeiset toimintapoliittiset viestit

- Opettajien ja kouluttajien **roolien ja vastualueiden määrittäminen** ammatillisen koulutuksen järjestelmissä ja tarve selkeyttää opettajien ja kouluttajien tehtäviä sekä sen määrittäminen, miten nämä sisällytetään sääntelyjärjestelmiin
- Opettajien ja kouluttajien **ammatillisen kehittymisen vahvistaminen** ja kannustimien luomisen merkityksen korostaminen, jotta varmistetaan investoinnit heidän ammatilliseen kehittämiseensä ottaen huomioon kutakin tehtäväaluetta koskevat erilaiset tarpeet
- **Opettajille ja kouluttajille tarjottavat valmiudet** tarttua keskeisiin haasteisiin ja pohdinta siitä, miten heitä autetaan täyttämään monet tehtävänsä opetuksen ja koulutuksen ohella (jotka liittyvät esim. opetussuunnitelmiin, oppimistulosten arviointiin, innovointiin, digitalisointiin, heikommassa asemassa olevien oppijoiden tukemiseen ja oppisopimusoppilaiden ohjaamiseen kohti uusia mahdollisuuksia)
- Opettajien ja kouluttajien työn tukemista koskevan **yhteistyön edistäminen**, missä olisi otettava huomioon, että yhteistyö tapahtuu ammatillisen koulutuksen järjestelmän kaikilla tasoilla hyödyntämällä käytettävissä olevaa asiantuntemusta ja resursseja.

Jos haluat lisätietoja

["Teachers and Trainers Matter. How to support them in high-performance apprenticeships and work-based learning"](#).

AIKUISKOULUTUSTA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ

Työryhmän tavoitteena on kehittää aikuiskoulutuspolitiikkaa varten ohjeita, joilla edistetään kaikkien osallistujien parempia ja tarkoituksenmukaisempia taitoja.

Työryhmän keskeisiin teemoihin sisältyvät:

- **Aikuiset, joilla on heikot perustaidot** – Heihin voi kuulua erittäin ammattitaitoisia työntekijöitä, joilla ei ole kuitenkaan luku- ja laskutaidon ja digitaalisten taitojen vankkaa perustaa, mikä rajoittaa heidän mahdollisuuksiaan osallistua työpaikalla ja sen ulkopuolella tarjottavaan koulutukseen
- **Aikuiset, joilla on keskitason osaamistaso** – Heihin kuuluvat aikuiset, joiden ammattitaito vaatii kohentamista, jotta he voivat vastata muuttuvien työprofiilien tarpeisiin nykyajan työelämässä, ja heihin voi sisältyä henkilöitä, joilla on heikot digitaaliset tai organisatoriset taidot, minkä vuoksi heillä ei ole mahdollisuuksia edetä työelämässä ja saada parempia tuloja.

Työryhmän tärkeimmät tulokset ovat:

- **Selvitys aikuisoppimista työpaikalla koskevista kansallisista toimintalinjoista**, johon on kerätty vertailukelpoiset maakohtaiset tiedot ja jossa yksilöidään kiinnostavat maakohtaiset toimintapolitiikat. Siinä kuvataan toimintalinjojen taustaa tietojen saatavuuden kannalta ja toimintalinjojen puitteita, institutionaalisia puitteita sekä toimintalinjoja ja ohjelmia
- **Raportit kolmesta vertaisoppimistoimesta**; niiden tarkoituksena oli vertailla useiden maiden toimintalinjoja, jotka liittyvät perustaitojen (luku- ja laskutaito, digitaaliset taidot) hankkimiseen työpaikalla, toimintalinjoja, jotka liittyvät aikuisten työpaikoilla hankkimaan keskitason osaamiseen, sekä toimintalinjoja, joilla varmistetaan, että työssä oppiminen tarjoaa työnantajien ja työntekijöiden tarvitsemat taidot
- **Työryhmän loppuraportti**, johon koottiin kaikkialta Euroopasta yhteen hyviä toimintatapoja, joilla sidosryhmiä rohkaistaan osaltaan tukemaan koko uran kestävästä oppimista työpaikalla.

Tarkemmin

Työn tulevaisuus ja oikeat taidot

”Työmarkkinoilla tarvittavien osaamisalojen muuttuessa työntekijöiden on osallistuttava elinikäiseen oppimiseen antoisaa ja palkitsevaa työuraa varten.”⁶

⁶ World Economic Forum, Insight Report: ”Towards a Reskilling Revolution. A Future of Jobs for All”, 2018.

Nopeasti muuttuvassa maailmassa jokaisen maan on varmistettava, että sen **työvoimalla on työmarkkinoilla tarvittavaa osaamista**. Kaikkien työnantajien on huolehdittava siitä, että niiden työntekijöillä on tarvittava osaamistaso kilpailukyvyyn takaamiseksi, ja kaikkien aikuisten on jatkuvasti päivitettävä ja laajennettava osaamistaan, jotta he säilyttävät työllistyvyytensä ja voivat osallistua täysipainoisesti yhteiskunnan toimintaan.

Työpaikalla tapahtuvalla aikuisoppimisella on merkitystä, koska se

1. on aikuisten kannalta helposti saatavilla oleva ja houkutteleva tapa pitää yllä ja päivittää tietämystä ja osaamista, joita he tarvitsevat niin työssä kuin kotona
2. on työnantajien kannalta tehokas ja toimiva tapa säilyttää työntekijöiden osaamistaso ajantasaisena, motivoida työntekijöitä ja parantaa henkilöstön sitoutumista sekä lisätä kilpailukykyä
3. on jäsenvaltioiden kannalta taloudellinen ja kohdennettu tapa lisätä tuottavuutta, innovointia ja uudistuksia, säilyttää kilpailukyky ja työllisyysaste sekä nostaa yleistä osaamistasoa
4. tukee muita heikommassa olevien ryhmien sosiaalista ja taloudellista (uudelleen)integroitumista, osallisuutta, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja tasa-arvoa
5. parantaa yksilöiden, työnantajien ja yhteiskuntien kykyä sopeutua tulevaan, mikä auttaa valmistautumaan tuleviin osaamistarpeisiin ja lieventää ennustettua osaamisvajetta
6. parantaa aikuisten elinikäistä työllistyvyyttä.

Miten voidaan edistää aikuisoppimista työpaikalla?

Työpaikalla tapahtuva oppiminen voisi olla kaikille aikuisille **vaihtoehtoinen reitti hankkia sellaista ylemmän tason osaamista tai tarkoituksenmukaisempaa osaamista, jonka ansiosta** he pystyvät vastaamaan uusiin haasteisiin, jotka liittyvät suuriin kehityssuuntauksiin, kuten automaatioon, digitalisaatioon ja globalisaatioon. Koska aikuiset viettävät suuren osan ajastaan työpaikalla, työpaikka on tärkeä oppimisympäristö. Se on paikka, jossa kehitetään paitsi työhön liittyvää osaamista myös perustaitoja ja monialaisia taitoja, joiden ansiosta aikuiset selviytyvät paremmin muutoksista sekä urallaan että muilla elämänalueillaan.

Työpaikalla tapahtuvaa aikuisoppimista ei voida edistää ja kehittää yhdellä ainoalla yleisratkaisulla. Sitä ohjallaan eri toimintalinjoilla, joilla on erilaisia tavoitteita. Kaikki kansalliset olosuhteet ovat erilaisia: vastuu jakautuu koulutuksen tarjoajien, työnantajien ja työntekijöiden välillä, ja se, mikä taho rahoittaa aikuisoppimista työpaikalla, vaihtelee jäsenvaltioittain. Lisäksi eri mailla on erilaisia tarpeita. Joissakin maissa tarvitaan ennemminkin osaamisen (epävirallista) kehittämistä, toisissa taas viralliseen tutkintoon johtavaa oppimista. Joissakin muissa maissa tietyillä kohderyhmillä saattaa olla erityisiä osaamistarpeita. Voi myös olla niin, että työpaikalla tapahtuvan oppimisen yleisiä järjestelyitä on parannettava.

Näiden erojen vuoksi saatavilla on useita erilaisia oppimisreittejä, joiden kautta osaamista voidaan parantaa, koska oppimisreittejä tarjoavat työnantajat, koulutuksen tarjoajat tai työntekijät (oppijat) itse, välillisiä reittejä taas erilaiset yhteispisteet (esim. sosiaalipalvelut, ohjauspalvelut jne.). Kukin oppimisreitti edellyttää ainutlaatuista toimenpideyhdistelmää, johon voi kuulua sekä "keppejä" (kuten lainsäädäntöön perustuvia velvoitteita) että "porkkanoita" (kuten tukia). Pehmeitä toimenpiteitä ovat esimerkiksi viestintästrategiat ja markkinointi, ja ohjaavampia toimenpiteitä ovat esimerkiksi koulutuksen tarjoajien laadunvarmistusmenetelmät. Toimenpideyhdistelmä riippuu hyvin pitkälle kansallisesta kontekstista, vastuun jakautumisesta tärkeimpien sidosryhmien välillä ja viranomaisten roolista tällä politiikan alalla.

Keskeiset toimintapoliittiset viestit

Työpaikalla tapahtuvasta aikuisoppimisesta, joka vastaa yksilöiden, työnantajien ja yhteiskuntien tarpeisiin, on tehtävä toimintapoliittinen prioriteetti.

Tämä edellyttää

- vakavaa pitkän aikavälin sitoutumista kaikilta sidosryhmiltä
- oikeudenmukaisia yhteisrahoitusjärjestelmiä, jotka ovat kestäviä pitkällä aikavälillä
- toimivaa koordinoitua sidosryhmien välillä
- toimivia järjestelmiä, joiden avulla tarjonta räätälöidään muuttuvien työmarkkinatarpeiden...
- ... ja aikuisoppijoiden tarpeiden mukaiseksi
- asianmukaisia laadunvarmistusmenetelmiä sekä
- selkeitä hallinnointijärjestelyitä, mukaan lukien säännöllinen seuranta ja arviointi.

Jos haluat lisätietoja

[Promoting adult learning in the workplace - Final report of the ET 2020 Working Group 2016-2018 on Adult Learning](#)

DIGITAALISIA TAITOJA JA OSAAMISTA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ

Työryhmän tavoitteena on tarkastella digitaalisten taitojen ja osaamisen kehittämistä kaikilla oppimistasoilla ja -vaiheissa ja keskittyä digitaalitekniikan käytön mahdollisuuksiin ja haasteisiin koulutuksessa.

Tämän työryhmän keskeisiin teemoihin sisältyvät:

- Digipedagogiikka
- Kokonaisvaltainen lähestymistapa digitalisaatioon koulutuksessa
- Opettajien valmentaminen digitaalista koulutusta ja opettajien digitaalista osaamista varten.

Työryhmän tärkeimmät tulokset ovat:

- Tiettyyn aiheeseen keskittyvät **keskeiset viestit** jokaisen vertaisoppimistoimen jälkeen
- Ensimmäiset keskustelut **SELFIE**-itsearviointivälineestä (koulujen digitaalisiin valmiuksiin kehitetty itsearviointiväline, jota kokeiltiin vuonna 2017 ja joka otetaan käyttöön kaikissa jäsenvaltioissa syksyllä 2018)
- Panos **digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmaan**, jonka komissio otti käyttöön tammikuussa 2018
- Työryhmä antoi merkittävän panoksen **opettajien digitaalisen osaamisen eurooppalaiseen viitekehukseen (DigCompEdu)**, jossa määritetään, mitä tarkoitetaan sillä, että opettajilla on digitaalista osaamista
- Konferenssi **”Educate to Create: From Digital Consumers to Digital Creators”**, jonka järjesti Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltiona toimiva Bulgaria (ja joka pidettiin Sofiassa huhtikuussa 2018), perustui työryhmän työhön.

Tarkemmin

Digipedagogiikan käytön kannustaminen

Kun digitalisointi ja digitaalisten välineiden yhdistäminen koulutukseen lisääntyvät, on erittäin tärkeää kannustaa **digipedagogiikkaa** sen sijaan, että edistetään pelkästään digitaalisten välineiden käyttöä luokkahuoneessa. Onnistuneet strategiat ovat digitaalisten välineiden alaa laaja-alaisempia ja **keskittyvät oppimiskokemuksen ja oppimistulosten parantamiseen**. Oppimistavoitteiden ja -painopisteiden tulisi olla tärkein peruste digitaalitekniologioiden ja -välineiden valinnassa. Onnistuneet strategiat tähtäävät erityisesti innovoinnin ja laadukkaan koulutuksen parantamisen välineinä pidettävien digitaalitekniikoiden merkitykselliseen käyttöön.

Keskeiset toimintapoliittiset viestit

- Digitaalisten laitteiden käytön olisi tuettava **yhteistyöhön perustuvaa oppimista, vertaisoppimista ja vertaispalautetta sekä vahvistettava henkilösuhdetaitoja ja sosiaalisia taitoja verkossa.**
- **Digitalisoinnin vaikutuksia** opiskelijoiden kokemuksiin tai oppimistuloksiin **koskevan seurannan** alalla on saatava aikaan edistystä esimerkiksi opiskelijakyselyjen avulla.
- Digitaalista arviointia ei pidä nähdä vain kustannuksia säästävänä ja ajankäytön kannalta tehokkaana välineenä arvioinnin määrittelyyn ja tekemiseen, vaan tapana siirtyä tietopohjaisesta opetusohjelmasta **osaamispohjaiseen opetusohjelmaan**. Se tarjoaa hyvän tilaisuuden yksilölliselle ja joustavalle arvioinnille sekä laajat puitteet formatiiviselle arvioinnille.
- Tehokkaat digitaaliset resurssit ja sähköiset oppikirjat ovat perinteisiä oppikirjoja laaja-alaisempia ja tarjoavat vuorovaikutteisen ja henkilökohtaisen oppimisvälineen, joka mahdollistaa **eriytetyn ja yksilöllisen** opetuksen. Avoimet oppimisresurssit ja maksuttomat resurssit tarjoavat helpon pääsyn materiaaleihin kaikista sosioekonomisista taustoista peräisin oleville opiskelijoille.
- **Oppimisanalytiikka** tarjoaa merkittävän mahdollisuuden parantaa opetuksen ja oppimisen laatua.

Edistetään **kokonaisvaltaista ja useita sidosryhmiä koskevaa** lähestymistapaa.

Työryhmän kokousten aikana **kokonaisvaltainen ja useita sidosryhmiä koskeva** lähestymistapa on määritetty keskeiseksi tekijäksi digitaalisen koulutuksen kehittämisessä. **Kaikkien osapuolten välinen tiivis yhteistyö** laitoksessa on tärkeää, sillä koulujen johtajat, opettajat ja opiskelijat ovat mukana luomassa laitosta, jolla on digitaaliset valmiudet. Se on myös erittäin tärkeää rakenteellisella tasolla, jolla poliittisten päättäjien, paikallis- ja alueviranomaisien, yksityisen sektorin ja kansalaisjärjestöjen välinen yhteistyö hyödyttää koko yhteiskuntaa. Usean sidosryhmän kumppanuudet voivat olla erittäin menestyksekkäitä, koska eri kumppanit voivat oman osaamisensa, kokemuksensa ja tietojensa avulla tarjota laaja-alaisen kumppanuuksien kokonaisuuden.

Keskeiset toimintapoliittiset viestit

- Laitoksen tasolla on ratkaisevan tärkeää saada aikaan kokonaisvaltainen ja **koko laitoksen järjestelmän käsittävä** lähestymistapa digitaalitekniikan käyttöön ja digitaalisten taitojen ja osaamisen kehittämiseen. On tärkeää, että koulujen johtajia, opettajia ja opiskelijoita tuetaan ja heidän asialleen omistaudutaan, jotta kukin laitos voi vastata digitaaliseen muutokseen ja kehittyä aidosti digitaaliseksi tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Digitaalisten laitteiden integrointia koulutukseen koskevat parhaat käytännöt ovat usein peräisin **ylhäältä alaspäin suuntautuvan** sekä **alhaalta ylöspäin suuntautuvan** lähestymistavan yhdistelmästä, johon koko yhteisö – kouluviranomaiset, opettajat, koulun johtajat, vanhemmat, opiskelijat – osallistuu varhaisessa vaiheessa.
- **Virallisen ja epävirallisen koulutuksen** välinen yhteistyö on ratkaisevan tärkeä ja tiiviimpien yhteyksien edistäminen hyödyttää molempia. Niiden väliset rajat ovat häilyvät. Selkeä esimerkki on koodauksen ja laskennallisen ajattelun opetus, jota järjestetään usein vapaa-ajalla virallisten ja epävirallisten organisaatioiden välimaastossa ja jolla vastataan opiskelijoiden ja oppilaiden tarpeisiin ja kiinnostuksen kohteisiin koulujen sisäisessä ja ulkopuolisessa toiminnassa.

- Digitaalitaitojen kuulujen poistaminen ja digitaalisen osaamisen lisääminen hyödyttää koko yhteiskuntaa. Tämä edellyttää virallisen ja epävirallisen koulutuksen, viranomaisten, elinkeinoelämän, kansalaisyhteiskunnan ja paikallisten yhteisöryhmien välisten **kumppanuuksien kokonaisuutta**.
- **Elinkeinoelämän kanssa työskentely** sisältää mahdollisuuksia ja haasteita. Elinkeinoelämä tarjoaa materiaaleja ja sisältöä, mutta liiketoimintaan perustuvia käytäntöjä, kuten tuotemerkin edistämistä, ei voida soveltaa koulutukseen, eikä tätä asiaa pitäisi jättää huomiotta. Työskentely elinkeinoelämän kanssa voi tapahtua myös esimerkiksi mentoroinnin ja työharjoittelujen avulla.
- Kaikkien sidosryhmien saaminen mukaan vaikuttaa kuitenkin edelleen olevan **haasteellista**, ja tätä varten tarvitaan lisää työtä.

Opettajankoulutuksen merkitys

Digitaalisten taitojen ja osaamisen yhteydessä **opettajankoulutus** on ollut työryhmälle keskeinen aihe. Opettajat ovat keskeisiä pedagogisen muutoksen alullepanijoita ja itsestään selvä kohde, johon keskitytään tarkasteltaessa tekniikkaan nojaavaa opetusta. Opettajat tarvitsevat tukea ja koulutusta mahdollisuuksista ja haasteista, joita digitaalisten teknologioiden järkevä integrointi tuo opetukseen ja oppimiseen. Opettajankoulutusta tarvitaan sekä digipedagogiikan että erityisten digitaalisten taitojen osalta.

Keskeiset toimintapoliittiset viestit

- Opettajia olisi tuettava digitaalisten taitojen kehittämisessä **peruskoulutuksessa** ja **jatkuvassa ammatillisessa kehityksessä**.
- **Digitaalisten välineiden ja uusien pedagogioiden** on oltava olennainen osa opettajankoulutusta. Innovatiivisia käytäntöjä olisi levitettävä ja kannustettava, ja verkossa avoimet massakurssit (MOOC), verkko-oppiminen ja sulautuvan opetuksen mallit tarjoavat siinä mahdollisuuden varmistaa jatkuva ammatillinen kehitys.
- Viranomaisten ja laitosten on asetettava etusijalle opettajankoulutuksen **joustavat lähestymistavat**, jolloin tehdään mahdolliseksi pikemminkin toimintaympäristö- ja oppiainekohtaiset vastaukset kuin yleisratkaisut.
- Vaikka suurin osa opettajista suhtautuu avoimesti oppimiseen ja taitojensa parantamiseen, ylhäältä alaspäin suuntautuvan koulutuksen käyttöönottoon voidaan suhtautua pidättyvästi. Siksi **vertaisoppiminen, hyvien käytäntöjen jakaminen** ja **verkostojen luominen** ovat tehokkaita välineitä, joilla edistetään helposti saatavilla olevaa koulutusta ja osaamisen kehittämistä sekä vaikutusmahdollisuuksia.

Jos haluat lisätietoja

Digital Competences for Educators <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

Digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelma: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2018:22:FIN>

KANSALAIKUUDEN SEKÄ VAPAUDEN, SUVAITSEVAISUUDEN JA SYRJIMÄTTÖMYYDEN YHTEISTEN ARVOJEN EDISTÄMISTÄ KOULUTUKSEN AVULLA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ

Työryhmän tavoitteena on edistää keskinäistä oppimista ja helpottaa parhaiden käytäntöjen vaihtoa Pariisin julistuksen soveltamisalaan kuuluvien neljän aihealueen osalta:

1. **Kriittisen ajattelun ja medialukutaidon** parantaminen, jotta voidaan kehittää kaikenlaisen syrjinnän ja indoktrinaation torjumista
2. Sen varmistaminen, että lapset ja nuoret hankkivat **sosiaalisia ja kansalaistaitoja**
3. **Epäedullisessa asemassa olevien lasten** ja nuorten **koulutuksen edistäminen** ja syrjinnän torjuminen
4. **Kulttuurienvälisen vuoropuhelun edistäminen kaikentyyppisen oppimisen avulla.**

Tämän työryhmän keskeisiin teemoihin sisältyvät:

- Medialukutaidon ja kriittisen ajattelun vahvistaminen väkivaltaisen radikalisoitumisen estämiseksi
- Sosiaalisten ja kansalaistaitojen edistämiseen tähtäävät politiikat
- Osallistava koulutus tehokkaimpana keinona ehkäistä sosiaalista syrjäytymistä nykypäivän monimuotoisessa yhteiskunnassa
- Syrjinnän ja erottelun torjuminen ja ehkäiseminen koulutuksessa
- Kulttuurienvälinen vuoropuhelu välineenä, jolla käsitellään maahanmuuttoa, pakolaisia ja turvapaikanhakijoita koulutuksen yhteydessä.

Työryhmän tärkeimmät tuotokset ovat:

- **Verkkokooste koulutuksen alan hyvistä käytännöistä** tarjoaa päätöksentekijöille, koulutusalan toimijoille ja sen sidosryhmille yleiskatsauksen innovatiivisista, innostavista ja menestyksekkäistä Pariisin julistuksen aihealueiden puitteisiin sisältyvistä käytännöistä eri puolilta Eurooppaa.
- **Toimintapoliittisen kehyksen osa-alueet** tarjoavat konkreettisia suosituksia ja toimintasuosituksia, joilla tuetaan poliittisia päättäjiä ja alan toimijoita koulutusjärjestelmien tarkastelussa. Tavoitteena on edistää tasapuolisuutta ja osallisuutta vastaamalla kaikkien oppijoiden tarpeisiin, edistämällä yhteisten eurooppalaisten arvojen ymmärtämistä ja omistajuutta sekä tehostamalla sosiaalisten ja kansalaistaitojen hankkimista. Se on jaettu kuuteen toimintalohkoon, ja siihen sisältyy liitteessä oleva sanasto.
- **Neuvoston suositus yhteisten arvojen, osallistavan koulutuksen ja opetuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistämisestä**⁷ pohjautui tämän

⁷ Neuvoston suositus yhteisten arvojen, osallistavan koulutuksen ja opetuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistämisestä – COM (2018/C 195/01).

työryhmän työhön ja tuloksiin. Suosituksessa esitetään tapoja, joilla koulutus voi auttaa nuoria ymmärtämään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa esitetyt yhteiset arvot ja kunnioittamaan niitä. Sen tavoitteena on edistää kaikkien oppilaiden laadukasta koulutusta ja opetuksen eurooppalaista ulottuvuutta, jotta lasten tietoisuutta unionin ja sen jäsenvaltioiden yhtenäisyydestä, monimuotoisuudesta, kulttuurista ja historiasta lisätään.

Tarkemmin

Osallistavaan koulutukseen pyrkiminen

Viime vuosina monessa Euroopan valtiossa nationalismi, populismi ja muukalaisviha ovat lisääntyneet. Kasvavana ja monitahoisena haasteena onkin varmistaa, että kaikista lapsista ja nuorista tulee monimuotoisen yhteiskunnan vastuullisia, avoimia ja aktiivisia jäseniä. Työryhmä on yli kahden vuoden aikana tarkastellut ja jakanut osallistavampaa koulutusympäristöä koskevia hyviä käytäntöjä tutkimalla esimerkiksi seuraavia aiheita: tavat valmentaa opettajia edistämään avoimia ja toisinaan kiistanalaisia keskusteluja koululuokissa; vanhempien osallistuminen ja ottaminen mukaan yhteistyöhön kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta kehitetään kokonaisvaltainen tapa tarkastella koulua; sekä medialukutaidon ja kriittisen ajattelun parantamista koskevat keinot, jotta torjutaan väärää tietoa ja edistetään kulttuurien välistä ymmärrystä.

Keskeiset poliittiset viestit

- **Jotta oppilaat voisivat tulla vastuullisiksi ja aktiivisiksi kansalaisiksi**, oppimistavoitteissa ja -sisällössä olisi korostettava sosiaalisten, kansalais- ja kulttuurien välisten taitojen omaksumista⁸ sekä yhteisiin eurooppalaisiin arvoihin liittyvän ymmärryksen ja omaksumisen kehittämistä.
- **Opettajien keskeisten taitojen kehittämistä on tuettava**, mukaan lukien: tietoisuus yhteisten arvojen merkityksestä ja niiden välittämistavat; osallistavien pedagogisten lähestymistapojen soveltaminen; stereotyyppien ja syrjinnän tunnistaminen ja välttäminen; kulttuuritietoisuuden lisääminen; kiistanalaisten kysymysten käsitteleminen; opetuskielen opettaminen vieraana kielenä; uuden median käyttö osallisuuden tukemiseksi; sosiaalisten ja kansalaistaitojen kehittäminen; äskettäin saapuneiden maahanmuuttajien/pakolaisten tehokas integrointi; ja erityisopetusta tarvitsevien oppilaiden tukeminen.
- On tärkeää, että **kouluissa kehitetään osallisuuden kulttuuria**, jossa arvostetaan monimuotoisuutta, edistetään kaikkien oppijoiden kykyjä ja vahvistetaan kouluyhteisöön kuulumisen tunnetta demokraattisten arvojen ja luottamuksen pohjalta.
- **Oppilaitosten tulisi olla kiinteä osa paikallista yhteisöä** ja auttaa edistämään tiiviimpää yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan, nuorisjärjestöjen, paikallisviranomaisten ja elinkeinoelämän kanssa. Tämä vaatii selkeää strategiaa, jossa on asianmukainen täytäntöönpanomekanismi, joka on kehitetty paikallisella tasolla kiinnittäen erityistä huomiota kaikista yhteisöistä peräisin olevien perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön.

⁸ Kuten esitetään neuvoston suosituksessa elinikäisen oppimisen avaintaidoista, joka on saatavilla osoitteessa <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>

– Rahoitusmekanismeihin olisi sisällyttävä korvaus- ja kannustinmekanismit, joilla edistetään tasapuolisuutta ja palkitaan pedagoginen lisäarvo. Rahoituksen tehokas käyttö on yhtä tärkeää kuin rahoituksen määrä.

Jos haluat lisätietoja

[Neuvoston suositus yhteisten arvojen, osallistavan koulutuksen ja opetuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistämisestä](#)